

Az Asztmás és Allergiás Betegek Országos Szövetsége (ABOSZ)

2010. évi munkaterve

Az ABOSZ alapszabályában rögzített céljai:

- a) Az asztmás és allergiás betegek, e betegségek veszélyeztetettei, illetve egyesületeik, közösségeik érdekének országos és nemzetközi közös képvisellete.
- b) Az asztmás és allergiás betegek egymást segítő közösségeinek létrehozása, segítése, munkájuk összefogása, együttműködésük szervezése, hálózatuk kialakítása.
- c) Az asztmás és allergiás betegek jobb minőségű életét segítő tevékenységek (pl. egészségügyi és szociális ellátás, képzés stb.) megismertetése, véleményezése, támogatása.

A Szövetség 1997. évi CLVI. törvény 26. § c) pontja szerinti közhasznú tevékenységet kíván folytatni:

- az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító- és egészségügyi rehabilitáció,
- a nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése,
- emberi és állampolgári jogok védelme, és
- a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és a kapcsolódó szolgáltatások területén.

Az ABOSZ munkatervét alapvetően mindig az Alapszabályunkban rögzített fenti célok határozzák meg. Ezen belül az időszerű hangsúlyeltolódásokat a szövetség éppen adott anyagi lehetőségei, valamint a tervezett időszakban előre várhatóan bekövetkező olyan jogszabályi változások váltják ki, amelyek igen erős hatást gyakorolnak az ABOSZ érdekkörébe tartozó egészségkárosodottak életkörülményeire.

Idén a folytatandó korábbi témák mellé egy alább részletezendő, teljesen új megközelítést kell felvennünk. Kell, mert ha nem lesz érdemi változás az egészségügyben, és ha hatni, figyelmet eredményesen felkelteni nem tudunk, akkor el kell gondolkodnunk azon, meddig ringathatjuk magunkat abban a hitben, hogy érdekvédő-ismeretterjesztő tevékenységünk még *közhasznú együttműködés (kooperáció)*, és nem inkább egy a demokrácia látszatát elősegítő *alibi-tevékenység, azaz a közérdeket eláruló kiszolgálás (kollaboráció)*.

Mivel szembesülünk ugyanis ma a magyar *betegügyben*?

(Az egészségügy az egészségmegőrzés, a betegségmegelőzés a gyógyítás és a rehabilitáció együtteséből állna, de ebből ma csak a *gyógyítás, azaz a betegségügy* működik még, úgy ahogy!)

Egyelőre pótolhatatlannak tűnik az orvosok hiánya, csökkenő létszámú az orvosképzés, fokozódik a pályaelhagyás, a külföldre vándorlás, ellehetetlenül a nyugdíjba vonulók pótlása.

Hasonló a helyzet szakdolgozók körében is.

Miből áll ma a gyógyítás? Mennyi idő maradhat a betegek alapos megismerésére?

Mi maradhat meg a betegeket és hátterüket, életkörülményeiket jól ismerő háziorvosi rendszer hatékonyságából, a betegre fordítható időből, az iszonyatos adminisztrációs teher, az állandóan változó feltételrendszer, és az orvosokat az OEP felől terhelő fenyegetettség mellett?

Megfontolandó felvetések az asztmaklubok és más betegszervezetek legfőbb – éppen a fentiek miatt vitathatatlanul hiánypótló – értéke kapcsán:

A hazánkban betegklubokon keresztül fontos tudnivalókhöz jutó asztmások, allergiások:

- 3-400 000 asztmásból talán 3000? (*1 százalék!*)
- 3 000 000 allergiásból számszerűen körülbelül ugyanannyi? (*de ez csak 1 ezrelék!*)

Kivételes szerencséje van tehát minden olyan betegnek, akinek lakóhelye környékén egyáltalán létezik betegszervezet, vele olyan orvos, asztmanővér, aki munkaidején túl is hajlandó a „normál üzemben” tájékoztathatatlan betegek ismereteinek növelésére.

És a többiekkel mi lesz? Talán az legyen az ő bajuk, hogy rossz helyen születtek?

Ezért van (vagy inkább lenne) szükség a betegszervezetek szövetségeire, köztük az ABOSZ-ra is, mert legalább ezek megpróbálják (eredményesen megpróbálhatnák) a klubok tapasztalatai alapján és más információk alapján is az összes beteg érdekeit képviselni.

Ha ebben sikerül valamit elérnünk, az visszahat a tagszervezetek betegeire is.

Ezzel szemben, *a legutóbbi években egyre inkább a civil szervezetek megfojtása volt a jellemző*, mégpedig főként életfeltételeik brutális megnehezítése útján, a törvényi háttér indokolhatatlan változtatásai kapcsán.

Orbán Viktor leendő miniszterelnök úgy értékelte a választási eredményt, hogy az emberek nem akarnak tovább átmeneti korszakban élni, ha egy rendszer rossz, azt meg kell dönteni, újat kell helyette építeni. Ez a feladat előtt áll Magyarország.

Nem vitatható, hogy forradalmi változásokra, valóságos rendszerváltozásra van szükség az egészségügyben is. A leendő kormányfő a változásokat megalapozó nemzeti konzultációkat hirdetett. Minden új kormány bizalmat érdemel, és rajta is múlik, hogy megőrzi-e! A feladat kétharmaddal sem csak a kormányé, a társadalom nélkül, rólunk de nélkülünk most sem fog menni.

Jó lenne átgondolni, kikkel is érdemes nemzeti konzultációt folytatni az egészségügyről. A szakterület tudományos testületeivel, az orvosi, gyógyszerészi és szakdolgozói kamaráival, érdekvédelmi képviselőivel biztosan, őket megkerülni csak diktatúrákban lehet, de akkor sem érdemes. Szokás és szintén hasznos hazánkban a betegellátó intézmények szövetségeivel és a gyógyszergyártó szövetségekkel is tárgyalni.

Magyarországon nem szokás azonban érdemben konzultálni azokkal, akikről az egész szől, az életük folyamán időnként beteggé váló, vagy krónikus betegséggel élő emberekkel. Pedig ők egyben választók is.

Róluk jellemzően nélkülük döntenek, holott ők a gyógyulásukon kívül másként nem érdekeltek a betegség-biznisz mélyebb bugyraiban, csak egészségük mielőbbi, és minél tartósabb visszaszerzésében.

Az egészségügy többi szereplőjénél viszont közvetve vagy közvetlenül természetesen léteznek olyan érdekeltégi tényezők is, amelyekből finoman fogalmazva sem mindig vezethető le a gyors és maradandó gyógyítás érdeke.

Ezzel nincs semmi baj, csak el kell ismerni, és számításba is kell venni a konzultációknál. A betegek és a közvélemény egyébként is jobbra pontosan ismeri az érdekeltégi viszonyokat, és ugyanez elvárható a leendő kormánytól is.

Kiemelkedő bizalomerősítő értéke lenne, ha a két évtizedes csalódást követően ígért új rendszer felépítésekor hangsúlyos figyelmet kapnának azok, akikkel egyébként is mielőbb meg kellene egyezni: mi az, amit a fenntartható egészségügyi ellátás keretén belül valóban

nélkülözhetetlennek tartanak, és mi az, amiről belátják, az egészségtudatos életmód vagy a helyette külön fizetendő pluszráfordítások nélkül, közpénzből nem járhat bárkinek.

Az egészségmegőrzés és betegségmegelőzés elcsépelet szlogenből egyébként is csak akkor válhat társadalmi mértékben értékke, ha figyelmen kívül hagyásuknak mások mellett a munkahelyektől és az ételkészítéstől kezdve, a törvényhozásig és a közigazgatásig, **benne az egészségügyben és az ÁNTSZ-ben történő hibás, közveszélyt okozó döntésekig**, a magánzsebük is mérhető következményei lesznek.

Ha az új kormány ígéreteiből a nemzeti konzultációk érdemben valóra válnának, látványosan megkezdődne az új rendszer felépítése.

Nagy lehetőséget jelent az új kormány kétharmadnál nagyobb ereje, de még nagyobb felelősséget is. Ezt ők is tudják. Segítsünk nekik, hogy ne feledkezzenek meg róla döntéseik előtt sem, mert a hatalom, főként az erős hatalom csak a legnagyobb jellemeknek nem árt.

Ilyeneknek azonban hazánkban és az egész „civilizált” azaz haszonelven mozgatott, és fosztogatott világban nagy hiányát szenvedjük, többek között az e helyzet által okozott stressz miatt is vagyunk olyan sokan allergiások, ezért is vagyunk olyan sokan asztmásak.

Érdemes felvetni, megkísérelhető-e Magyarországon a valóság irányába eltérni a rutinszerű félrevezetések nemzetközileg eltúrt (elvárt?) gyakorlatától.

Kezdetként vizsgálhatók például *a krónikus betegségek világnapjainak ellentmondásai*, hiszen nyilvánvaló hasznuk mellett fontos lenne beszélni az általuk okozott kárukról is!

Előnyük a betegséggel és a kezeléssel kapcsolatos felvilágosítás és a betegek megnyugtatása.

Káros a felvilágosítás részlegessége, másként, őszintébben kifejezve a módszeres, éppen a lényegre vonatkozó elhallgatás, azaz a félrevezetés, egyszerűbben szólva a hazugság, a betegek és főként **a döntéshozók felelősségérzetének elaltatása**.

A szervezetet összességében is érintő betegségek ugyanis nem kezelhetők igazán hatékonyan egymástól elkülönítve, és nem gyógyíthatók kiváltó okaik ismerete nélkül vagy az okoknak a veszélyeztetett népesség előtti elhallgatásával.

Például az Asztma Világnap legfontosabb üzenetei között is megtaláljuk a kiáltó ellentmondásokat:

- A világon, több mint 300 millió ember asztmás (számuk gyorsuló ütemben nő)
- Mindamellet a betegek legnagyobb része megfelelő gyógykezeléssel képes lenne az asztmáját féken tartani.
- Majd: Az asztmának nem kellene korlátoznia az életet.

Az egyén asztmája (az ígéret alapján) féken tartható lenne, miközben az asztma terjedése az egész világon fékevesztetten, megállíthatatlanul terjed, azaz az emberiség asztmássága kezelhetetlen, és az asztma továbbra is korlátozza a benne szenvedők, egyre több és több ember életét.

Az asztma okát a hivatalos tudomány ismeretlennek állítja, holott egyenként és összességében is pontosan tudja, hogy mik a legfontosabb kockázati tényezők. Ezek csökkentésével azonban nem politikus és főként **nem gazdaságos** foglalkozni.

Röviden összefoglalva Az ABOSZ 2010-es munkatervének lényege az, hogy a maga részéről, a maga területén mindent megtegyen a valóságos egészségügy megmentése érdekében. Idén és a jövőben is, építően, de minden lehetséges hibára figyelemmel.

Nem biztató például, hogy úgy tűnik, elődjéhez hasonlóan az új kormány is **hisz a gazdasági növekedés mindenhatóságában** (mint sajnos minden más kormány is az egyre inkább pénzügyi-gazdasági válságba zuhanó vegetáló EU-ban, USA-ban a magánzsebek, magánbankok uralta új gyarmatbirodalomban). A túlhaladott elméletekhez a történelem tanúsága alapján a döntéshozók mindig annak végső bukásáig ragaszkodtak, és nincs ez másképp a fenntartható fejlődés elméletével sem

Pedig a gazdasági növekedés mindent megoldó csodaprogramja egyenlő a civilizációs betegségek robbanásszerű terjedésével, a környezet mértéktelen elszennyezésével, a klímakatasztrófa felgyorsulásának programjával is. A gazdasági növekedés hajszolása egyenlő a mesterségesen keltett igényeken alapuló, felesleges mértékű termeléssel és fogyasztással, valamint szolgáltatások hasonlóan felpumpált kínálatával. Rövid élettartamú gyártmányok tervezésével, hogy kénytelenek legyünk újat venni.

Minden felesleges gyártás és használat felesleges energiapocséklást és széndioxid kibocsátást, vele felmelegedést, megbolondult időjárást okoz.

Már most tudják a hozzáértők, hogy a hőmérséklet emelkedését a keringési betegek mellett a légúti betegek bírják legkevésbé. Az civilizációs betegségek népbetegségek, köztük az allergiás betegségek, az asztma, a cukorbetegség, és a kevés mozgás és a túlzott mértékű és egészségtelen összetételű táplálkozás és a túlzott stressz más következménybetegségei, keringési betegségek, stb.

Talán remélhető az is, hogy a társadalom részéről nagy figyelmet és jó esetben támogatást is kaphatunk, ami végre lehetővé tenné egy régi-új gondolkodásmódhoz és ellátási gyakorlathoz vezető szemléletváltás elterjedését. Egy egészséges, felelős egészségügynek ugyanis négy támasztó oszlopa van, az egészségmegőrzés, a betegségmegelőzés, a gyógyítás és a képességeket helyreállítani hivatott rehabilitáció.

Mint ahogyan közhasznúsági beszámolóinkban is megemlítettük, **a hazai civil szervezetek ellehetetlenülését eredményező gazdasági-jogi illetőleg politikai környezet a társadalmi szervezetek többségéhez hasonlóan szövetségünk tagegyesületeit, és másként, de magát a szövetséget is igen megterheli.** Korábbi tagszervezeteink közül néhány már megszűnt, néhányuk aktivitása lecsökkent vagy szünetel, vannak, akik szintén a megszűnést latolgatják. Munkatervünknek ebből kifolyólag elengedhetetlen része az, hogy megerősítsük mind a tagszervezetek fennmaradási, fejlődési esélyeit, mind magát a belőlük építkező szövetséget.

Ezzel azért vagyunk kénytelenek sokat foglalkozni, mert **egyetlen kivéreztetett egyesület vagy érdekképviselő szövetség sem tudja érdemben megvalósítani vállalt céljait, ha ehelyett tartósan a saját túlélésével kell foglalkoznia. Csak életképes, megerősödött szervezetek érhetnek el eredményt akár a beteg tájékoztatás, akár az érdekvédelem területén.**

Ezért kell mindent megtennünk annak érdekében, hogy a politikai döntéshozók mielőbb megértsék, a társadalom nem a politikai osztályból, hanem túlnyomórészt a civil társadalomból áll, amelynek hangját a döntéshozók felé a pártok irányában nem elkötelezett, valós civil szervezetek is eredményesen közvetíthetnék.

Ugyanígy és ettől függetlenül kell a civil társadalom előtt hatékonyan és folyamatosan bemutatnunk hasznosságunkat, mert az ő támogatásukra akkor is, sőt hosszabb távon annál inkább számíthatunk, ha a politikai osztály a civilek irányában továbbra is az eddigi érzéketlenséget mutatná.

Az ország szinte minden régiójában tagszervezettel rendelkező közhasznú szövetségünk évek óta folyamatosan *valamennyi hazai asztmás beteg mellett a csaknem tízszer többen lévő allergiás betegek érdekében is végzi felvilágosító, ismeretterjesztő munkáját* a betegek állapotromlásának megelőzése, az elviselhetőség javítása érdekében, elősegítve a korábbi felismerés, az eredményesebb kezelés és a versenyképesebb életfeltételek megvalósulását.

Szeretnénk elérni, hogy változás álljon be az allergia és az asztma végső okaival kapcsolatos téveszmék tekintetében. Ma még jellemzően nagyobb hangsúly esik az általános, külső környezeti viszonyokra, mint a beltéri, lakó- iskolai- és munkahelyi környezetre. Pedig legtöbbször a közvetlenebb, vagy akár személyes környezet az a terület, amelyet saját hatáskörünkben is eredményesen javíthatunk, rossz esetben „hatékonyan” tönkretelhetünk.

Nyitott, bizalmon alapuló *együtműködésre törekszünk mindenkivel, aki egyetért azzal, hogy a jellemzően közösségi összefogást igénylő, anélkül közérdekűen meg sem valósítható ügyekben pótolhatatlanok az előrelátó, valós egyeztetésen alapuló döntések.*

Mindenekelőtt fontosnak tartjuk, hogy ***a mindenkori felelősséggel rendelkező pártok politikusaival, valamint egészségügyi és gazdasági szakértőivel is, megkezdődjön egy nyitott tárgyalási folyamat,*** de nem az okkal vitatott, diktatórikus módon bevezetett, kaotikus eredményű tényállapotból kiindulva, hanem a megelőző alaphelyzetet figyelembe véve, ***a meghirdetett nemzeti konzultációk keretében meghatározandó fejlesztési célok érdekében.***

A parlamenti pártok, az egészségi területen dolgozók szakmai kamarái, valamint más egészségügyi szakmai és gazdasági szövetségek, illetve betegek és a fogyatékossgal élők szervezeteinek kezdeményezésével, 2004 közepén létrejött másik fórum, a *Nemzeti Egészségügyi Kerekasztal (NEK)* már megalakulása óta havi rendszerességgel tanácskozik, és mind a távlati, mind az időszerű egészségügyi kérdésekben konszenzussal elfogadott állásfoglalásokat ad ki, próbál nyilvánosságra hozni.

Az egészségügy átalakítása során a cél nem lehet kevesebb, mint a szükséges és lehetséges társadalmi befektetésből, a közösség valamennyi tagja számára a legnagyobb egészségnyereség elérése. Mindezt lehetőleg már az átalakítás folyamán is emberben és egészségben való veszteségek, és veszélyeztetés nélkül kell megvalósítani.

Az Alkotmány 8. § szerint ugyanis a Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, sőt, az állam elsőrendű kötelessége ezek tiszteletben tartása és védelme. Az alapvető jogokra vonatkozó, azokat érintő szabályokat megállapító törvények, alapvető jog lényeges tartalmát nem korlátozhatják. ***Ennek megfelelően az egészségügyi rendszer átalakításáról rendelkező jogszabályok nem korlátozhatják a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez fűződő jogokat, illetve az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés kapcsán nem okozhatnak hátrányos megkülönböztetést, és sem azok révén, sem egyéb körülményekkel nem hozhatnak létre újabb esélyegyenlőtlenségeket.***

Szándékainknak, álláspontunknak a továbbiakban is jellemzően sajtótájékoztatókon, valamint annak a törvényhozás és a közigazgatás döntéshozóihoz történő eljuttatásával, illetve honlapunkon (www.abosz.hu) fogunk hangot adni.

Elfogadta az ABOSZ küldöttgyűlése:
Budapesten, 2010. május 28.-án

Pós Péter elnök